

Қазақстандағы рухани жаңғыру қажеттіліктері мен жолдары:

Еліміз жаңа тарихи кезеңге аяқ басты. Елбасы Н.Ә. Назарбаев жыл басындағы халыққа Жолдауында табысты өткен екі жаңғырудың нәтижесінде Қазақстанның үшінші жаңғыруына да табан тірегенін жариялаған болатын. Өздеріңіз білетіндей болашаққа қойған мақсатымыз бен бағытымыз айқын, яғни, ол - әлемдегі ең дамыған 30 елдің қатарына қосылу. Қазіргі таңда еліміздің мықты, әрі жауапкершілігі жоғары Біртұтас Ұлт болуы үшін бірқатар ауқымды жұмыстар қолға алынуда. Болашаққа қалай қадам басамыз және бұқаралық сананы қалай өзгертеміз деген сұрақтардың туындайтындығы анық.

Рухани жаңғыру бағдарламасының бағыттары:

1. Бәсекелік қабілет - ұлттың аймақтық немесе жаһандық нарықта бағасы, я болмаса сапасы жөнінен өзгелерден ұтымды дүние ұсына алуы. Яғни, компьютерлік сауаттылық, шет тілдерін білу, мәдени ашықтық сияқты факторлар әркімнің алға басуына септігін тигізетіні сөзсіз. Сол себепті, «Цифрлы Қазақстан», «Үш тілде білім беру», «Мәдени және конфессияаралық келісім» сияқты бағдарламалар - ұлтымызды, яғни барша қазақстандықтарды ХХІ ғасырдың талаптарына сай даярлаудың қамы.

2. Прагматизм - өзіңнің ұлттық және жеке байлығыңды нақты білу, оны үнемді пайдаланып, соған сәйкес болашағыңды жоспарлай алу, ысырапшылдық пен астамшылыққа, даңғойлық пен кердеңдікке жол бермеу.

3. Ұлттық бірегейлікті сақтау - ұлттық сананың кемелденуі. Яғни, ұлттық сана-сезімнің көкжиегін кеңейту және ұлттық болмыстың өзегін сақтай отырып, оның бірқатар сипаттарын өзгерту. Алайда, басты мақсат - ұлттық салт-дәстүрлеріміздің, тіліміз бен музыкамыздың, әдебиетіміздің, жоралғыларымыздың, бір сөзбен айтқанда ұлттық рухымыздың бойымызда мәңгі қалуы.

4. Білімнің салтанат құруы. Білімді, көзі ашық, көкірегі ояу болуға ұмтылу - біздің қанымызда бар қасиет. Осыған орай, елімізде өте жоғары деңгейдегі бірқатар университеттер ашылып, зияткерлік мектептер жүйесі қалыптасуда. Себебі, құндылықтар жүйесінде білімді бәрінен биік қоятын ұлт қана табысқа жететіні сөзсіз.

5. Сананың ашықтығы. Бұл ретте, біріншіден, ол дүйім дүниеде, Жер шарының өзіңе қатысты аумағында және өз еліңнің айналасында не болып жатқанын түсінуге мүмкіндік береді. Екіншіден, ол жаңа технологияның ағыны нәтижесіндегі өзгерістердің бәріне дайын болу деген сөз. Үшіншіден, өзгелермен тәжірибе алмасу мақсатында ең озық жетістіктерін бойға сіңіру мүмкіндігі.

Жобалар:

Қазақ тілін біртіндеп латын әліпбиіне көшіру жұмыстарын бастау.

№	Жазылуы	Дыбысталуы	№	Жазылуы	Дыбысталуы
1	A a	[a]	17	N' n'	[n], [nr]
2	A' a'	[ə]	18	O o	[o]
3	B b	[b]	19	O' o'	[ə]
4	D d	[d]	20	P p	[p]
5	E e	[e]	21	Q q	[κ]
6	F f	[f]	22	R r	[p]
7	G g	[r]	23	S s	[c]
8	G' g'	[r]	24	S' s'	[m]
9	H h	[x], [h]	25	C' e'	[y]
10	I i	[i]	26	T t	[t]
11	I' i'	[u], [ü]	27	U u	[y]
12	J j	[ж]	28	U' u'	[y]
13	K k	[κ]	29	V v	[v]
14	L l	[l]	30	Y y	[m]
15	M m	[m]	31	Y' y'	[y]
16	N n	[n]	32	Z z	[z]

Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар бойынша «Жаңа гуманитарлық білім, қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасын қолға алу. Бұл бағдарламаны қолға алудағы басты мақсат қандай? Ең алдымен, жүз мыңдаған студентке жаңа сапалық деңгейде білім беру, яғни, білім саласындағы жаһандық бәсекеге неғұрлым бейімделген мамандарды даярлау.

«Туған жер» бағдарламасын қолға алу. Туған жерге деген сүйіспеншілік нені білдіреді, жалпы, бағдарламаның мәні неде? Біріншіден, бұл білім беру саласында ауқымды өлкетану жұмыстарын жүргізуді, экологияны жақсартуға және елді мекендерді абаттандыруға баса мән беруді, жергілікті деңгейдегі тарихи ескерткіштер мен мәдени нысандарды қалпына келтіруді көздейді. Екіншіден, басқа аймақтарға көшіп кетсе де туған жерлерін ұмытпай, оған қамқорлық жасағысы келген кәсіпкерлерді, шенеуніктерді, зиялы қауым өкілдері мен жастарды ұйымдастырып, қолдау мақсатында. Бұл - қалыпты және шынайы патриоттық сезім, ол әркімде болуы мүмкін. Біз оған өз кезегімізде тыйым салмай, керісінше, ынталандыруымыз керек.

Жалпыұлттық қасиетті орындар ұғымын сіңіру. Яғни, бұл дегеніміз - «Қазақстанның қасиетті рухани құндылықтары» немесе «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы» жобасы.

Ұлт мақтаныштары тек қана бұрынғы өткен батыр-бабалар, данагөй билер бен жыраулар ғана болып қалмауы тиіс. Бұл ретте, көзделген мақсат «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасы, яғни, Тәуелсіздік жылдарында табысқа жеткен, еліміздің әр өңірінде тұратын түрлі жастағы, сан алуан этнос өкілдерінің тарихында назарда ұстау.

Рухани жаңғыру бағдарламасының нәтижелері:

Латын әліпбиіне көшу. Елбасы 2012 жылы «Қазақстан-2050» Стратегиясын жариялаған сәтте «латын қарпіне 2025 жылы толықтай көшеміз» деп мәлімдеген болатын. Дегенмен, «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында бұл істі соза беруге болмайтынын айтты.

«Латыншаға көшудің терең логикасы бар. Бұл қазіргі заманғы технологиялық ортаның, коммуникацияның, сондай-ақ, ХХІ ғасырдағы ғылыми және білім беру процесінің ерекшеліктеріне байланысты. Мектеп қабырғасында балаларымыз ағылшын тілін оқып, латын әріптерін онсыз да үйреніп жатыр. Сондықтан, жас буын үшін ешқандай қиындық, кедергілер болмақ емес», — деді Нұрсұлтан Назарбаев.

Елбасы 2017 жылдың аяғына дейін ғалымдардың көмегімен, барша қоғам өкілдерімен ақылдаса отырып, қазақ әліпбиінің жаңа графикадағы бірыңғай стандартты нұсқасын қабылдау керектігін айтады. Ал, 2018 жылдан бастап жаңа әліпбиді үйрететін мамандарды және орта мектептерге арналған оқулықтарды дайындауға кірісуіміз қажет. Алдағы 2 жылда ұйымдастыру және әдістемелік жұмыстар жүргізілуге тиіс.

Енді осы тапсырмалар аясында не істелді?

Қазіргі таңда қазақ тілін латынға көшіру бойынша арнайы комиссия құрылған. ҚР Білім және ғылым министрі Ерлан Сағадиевтің айтуынша, аталған комиссия бүгінде латынша әліпбидің бірнеше нұсқасын жасап, ғалымдардың талқылауына беріпті. Осы күздің өзінде латын әліпбиінің іріктелген негізгі нұсқасы ел назарына ұсынылатын болады.

Жалпы, 2025 жылға қарай елдегі барлық құжатнама, ресми жазбалардың барлығы латын қарпінде жазылмақ. Ал, 2018 жылдан бастап 7 жыл көлемінде латынға көшу кезең-кезеңмен жүргізіледі.

Дегенмен, халық бұл әліпбиге толыққанды бой үйреткенше кирилл әліпбиі де қолданыстан толық шығып қалмайды деді Нұрсұлтан Назарбаев «Хабар» телеарнасына берген арнайы сұхбатында.

«Рухани жаңғыруды» жүзеге асырудағы басым бағыттардың бірі – Қазақстанның киелі жерлерінің географиясын әзірлеу. Бұл ең алдымен рухани құндылықтарымызды жаңғыртумен қатар, елдегі туризм кластерін дамытуға зор әсерін тигізбек. «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы» жобасы аясында бүгінде ҚР Мәдениет және спорт министрлігі тарапынан тарихи-мәдени мұралар ескерткіштерін жүйелеу жұмыстары қолға алынған. Бұл жұмыстарды барынша сапалы жүргізу мақсатында ҚР Ұлттық музейі жанынан «Қасиетті Қазақстан» деген орталық құрылды. Бұл орталықта 40 ғалым мен қоғам қайраткерлерінен тұратын ғылыми-сарапшылар кеңесі жұмыс істейді. Сондай-ақ, аталған жоба аясында Қазақстан өлкетанушыларының «Туған жер» деген бірлестігі де құрылып отыр. Олар киелі орындарда далалық зерттеу жұмыстарымен айналысуға атсалысып, ғалымдарға қажетті ақыл-кеңестерін берумен айналысатын болады.

Далалық зерттеу жұмыстары 6 бағытта жүргізіледі:

1. Солтүстік Қазақстан: Қостанай, Петропавл, Көкшетау;
2. Оңтүстік Қазақстан: Қызылорда, Шымкент, Тараз;
3. Қарағанды облысы: Қарағанды, Жезқазған;
4. Шығыс Қазақстан: Павлодар, Семей, Өскемен;
5. Батыс Қазақстан: Маңғыстау, Атырау, Орал, Ақтөбе;
6. Алматы облысы: Алматы, Талдықорған.

Бүгінде осы алты бағытта зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін археолог, этнограф, мәдениеттанушы, өлкетанушылардан және өзге де ғалымдардан құралған этномәдени-ғылыми экспедициялар зерттеу жұмыстарын бастап кетті.

Қоғамдық сананы жаңғырту бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұлттық комиссияның соңғы жиынында белгілі болғандай, бүгінде «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы» жобасы аясында

«Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» Бұл да «Рухани жаңғыру» идеясы аясында жүзеге аса бастаған тың жобалардың бірі. Жоба аясында 100 оқулықты қазақ тіліне аудару жоспарланған.

Бүгінде кітаптарды қазақ тіліне аударумен айналысатын жұмыс тобы құрылды. Оның құрамында ЖОО мен ҒЗИ ғалымдары және танымал саясаттанушылар бар.

Жұмыс тобының жоспарына сәйкес, оқулықтарды іріктеуге байланысты концепция мен әдістемелік жинақ әзірленген. Осы жинақ пен концепцияда көрсетілгендей, оқулықтар төмендегі критерилер бойынша іріктеледі:

Бірінші. Оқулықтар гуманитарлық бағытта болуы шарт: тарих, философия, саясаттану, әлеуметтану, психология, мәдениеттану, филология, педагогика, сондай-ақ, түркітануға байланысты оқулықтар.

Екінші. Оқулықтар әлемдегі ең үздік 100 ЖОО-да кең қолданыста және танымал баспаханалардың базасында (мәселен Cengage Learning) болуы тиіс.

Үшінші. Оқулықтар міндетті түрде бірнеше рет басылып шыққан болуы керек және соңғы басылған уақыты 2014 жылдан ерте болмауы тиіс. Сонымен қатар, кітаптағы еңбектердің маңыздылығына да ерекше мән беріледі.

Бүгінгі таңда аталған жұмыс тобы 17 оқулықтың тізімін белгілеп, аудармашылар оларды аударуға кірісіп те кетті. Алғашқы екі кітаптың аудармасы толық аяқталған. Қалғандары аяқталуға жақын, мамандар шамамен 80 пайыз жұмысты еңсерді.

Аударма жұмыстарымен айналысу үшін Wikibілім қоғамдық қорының базасында «Ұлттық аударма бюросы» деген тағы бір қор құрылды. Оның кеңселері Нұр-Сұлтан (Астана) мен Алматыдан ашылып, жұмысшылары толықтай бекітілді.

Жаһандағы заманауи қазақстандық мәдениет. Аталған жоба қазақ ұлтының мәдени мұрасын жаңғыртуға бағытталып отыр.

«Жаһандағы заманауи қазақстандық мәдениет» жобасы бойынша бүгінде үздік туындылардың тізімі жасалды» Оған әдебиет саласындағы 216, «театр, кино және хореография» жанрындағы 48, бейнелеу өнері бойынша 182 және музыка саласындағы 200-ден астам шығарма енгізілді.

Туындыларды алдын ала іріктеу қоғамдық талқылауды ескере отырып жасалады. Одан кейін тізім оның іріктеу талаптарына сәйкестігін сараптау үшін сараптамалық топтарға ұсынылады.

Қазақстандағы 100 жаңа есім. Елбасы ұсынған «Рухани жаңғыру» бағдарламасының аясындағы «Қазақстанның 100 жаңа есімі» жобасының алғашқы кезеңі аяқталып, жеңімпаздардың тізімі жарияланды, деп хабарлайды Вақ.kz ақпарат агенттігі. Жалпы, іріктеу кезеңінде 340 мыңнан астам қазақстандық өздері таңдаған тұлғаларға 1 миллион 376 мың дауыс берген екен.

1. Қайрат Молдасеитов
2. Сембек Сейдазимов
3. Гарик Бернецян
4. Қуаныш Сүлейменов
5. Қайрат Мәйтеков
6. Ақсерік Айтимов
7. Исламбек Салжанов
8. Наталья Дементьева
9. Сырым Ертаев
10. Азиз Заиров
11. Алексей Башкирцев
12. Санжар Мырзагалым
13. Шахан Жолдасбаев
14. Алексей Лодочников
15. Бауыржан Исламхан

Рухани жаңғыру бағдарламасының қажеттіліктері мен
көздейтін нәтижелері:

Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы ел дамуының жарқын үлгісі мен нақты қадамдарын көрсететін келелі ой, салиқалы пікір, батыл шешімдерге құрылған маңызды құжат. Бұл мақалада сананы жаңғырту, ұлттық болмыстан, ұлттық кодтан айырылып қалмай, оны әлемдік құндылықтармен үйлестіріп, Қазақстанның игілігіне жарату жолындағы мақсат-мүдделер туралы өзекті мәселе көтеріліп отыр. Онда ел Президенті Қазақстан үшін қайта түлеудің айырықша маңызды екі үдерісі – саяси реформа мен экономикалық жаңғыруды қолға ала отырып, Біртұтас Ұлт болу үшін болашаққа қалай қадам басатынын және бұқаралық сананы қалай өзгертетіні жөнінде алысты болжайтын көзқарастарымен бөліседі.

Мемлекет басшысы аталмыш жаңғырудың негізгі қызметі мен ерекшеліктеріне ой жүгіртіп, бұл жаңғырудың маңыздылығына тоқталады: «Жаңғыру атаулы бұрынғыдай тарихи тәжірибе мен ұлттық дәстүрлерге шекеден қарамауға тиіс. Керісінше, замана сынынан сүрінбей өткен озық дәстүрлерді табысты жаңғырудың маңызды алғышарттарына айналдыра білу қажет. Егер жаңғыру елдің ұлттық-рухани тамырынан нәр ала алмаса, ол адасуға бастайды. Сонымен бірге, рухани жаңғыру ұлттық сананың түрлі полюстерін қиыннан қиыстырып, жарастыра алатын құдіретімен маңызды». Саяси, экономикалық реформаларда егеменді еліміз бірқатар жақсы нәтижелерге қол жеткізгені баршаға мәлім. Ол адами құндылықтар, рухани қазына, жастарды тәрбиелеу, олардың бойына патриоттық рухты сіңіре білу жұмысында рухани салаға басымдық берудің қажеттілігін алға қойып отыр. Бұл дегеніміз – ұлтымыздың барлық ұлттық салт-дәстүрлерін, мемлекеттік тіліміз бен әдебиетімізді, мәдениетімізді, ұлттық рухымызды жаңғырту деген асыл ұғымға келіп саяды. Елбасымыздың рухани жаңғыруға, руханиятқа, білім, ғылымға маңыз беруі – үлкен көрегендік пен ұлттың алға ілгерлеуін жылдам қарқынмен жылжытатын қозғаушы күш. Бұл – тәуелсіз еліміздің бақытты болашағы мен

Н.Ә.Назарбаев бұл ретте, тұтас қоғамның және әрбір қазақстандықтың санасын жаңғыртудың бірнеше бағытына жеке-жеке тоқталады. «Сананы жаңғыртудың» мазмұнын негіздей отырып, Президент жаңғырудың алты бағытын белгілейді:

- 1. Бәсекеге қабілеттілік;*
- 2. Прагматизм;*
- 3. Ұлттық бірегейлікті сақтау;*
- 4. Білімнің салтанат құруы;*
- 5. Қазақстанның революциялық емес, эволюциялық дамуы;*
- 6. Сананың ашықтығы.*

Аталмыш бағыттардың бәрі барынша өзектендірілген және уақыттың талаптарына нақты жауап береді. «Мәңгілік ел» болуымыз үшін бізге ауадай қажетті қасиеттер мен құндылықтардың қайнары тоғысып, ақыл-парасаты толысқан, ғаламдық ғылымды игерген адамдар көп болса, еліміз өркениетті, бәсекеге қабілетті болатыны ақиқат. «Болашақта ұлттың табысты болуы оның табиғи байлығымен емес, адамдарының бәсекелік қабілетімен айқындалады... Сондықтан, әрбір қазақстандық, сол арқылы тұтас ұлт ХХІ ғасырға лайықты қасиеттерге ие болуы керек. Мысалы, компьютерлік сауаттылық, шет тілдерін білу, мәдени ашықтық сияқты факторлар әркімнің алға басуына сөзсіз қажетті алғышарттардың санатында. Сол себепті, «Цифрлы Қазақстан», «Үш тілде білім беру», «Мәдени және конфессияаралық келісім» сияқты бағдарламалар – ұлтымызды, яғни барша қазақстандықтарды ХХІ ғасырдың талаптарына даярлаудың қамы», – деп ашып көрсетеді. Бәсекеге қабілеттілік саясат пен экономикада, білім, ғылымда, технологияда, яғни барлық салада болуы тиіс. Бәсеке болған жерде әрбір тұлға өзінің ең сапалы қызмет түрін ұсынады. Білім мен тәрбиесі ғажайып түрде үндескен, ұлттық идеологиясы темірқазығына айналған табысты ел болуымыз үшін жақсылыққа

Болашаққа бағдар ретінде Радиоэлектроника және байланыс әскери-инженерлік институтының әрбір профессор-оқытушылар құрамы, әскери қызметшілері және осы оқу орнында білім алып жатқан жастарымыз Елбасының осы сөздерін өздерінің алға қойған өмірлік мақсаттарына енгізе отырып, еліміздің рухани тұрғыдан дамып, интеллектуалдық дәрежесінің жоғарылауына үлесін қосады деген сенімдемін. Тәуелсіз еліміздің болашағы – жастарымыздың интеллектуалды көрсеткіштері олардың тек білім деңгейімен ғана емес, сонымен бірге олардың ұлттық тәрбиесімен, рухани жаңғыруымен де тікелей байланысты. Ұлттық кодтың өзегін сақтай отырып, болашаққа қадам басуымыз қажет. Білім – рухани жаңғырудың басты алғышарты. Өйткені, ой жүйесі терең, алыстан пайымдап, тереңнен тамырланған дүниетанымы кең адам ғана бәсекеге төтеп береді деген ауқымды ұғымды білдіреді.

Мен Елбасының осы сөздерін толық қолдай отырып, рухани мәдениеттің дамуы үшін тағылымды ұлттық тәрбиенің қайнарынан сусындап, биік адами құндылықтардың кемелдену барысында әрбір маман иесі кәсіби қызметін жоғары деңгейде жүзеге асыруы қажеттілігін түсінемін. Ел Президентінің рухани жаңғыруға қатысты ұстанымдары әскери салада да, яғни РЭЖБӘИИ тарапынан бірауыздан қолдау тауып, ұлттың кемелденіп дамуына әсер етуші ең маңызды фактор деп санаймын. Жастарымыз басымдық беретін межелердің қатарында білім жүйесі әрдайым бірінші кезектегі орында тұруы міндет деп есептеймін.

Ұлттық жаңғыру дегеніміз – ұлттық санамен тығыз байланысты. Оның түпкі мақсаты – ұлттық бірегейлікті сақтап, ел ішінде бейбітшілік пен келісім үйлесе отырып, ұлттық береке, бірлік салтанат құрған бәсекеге қабілетті, табысты ел болу. «Сонымен бірге, жаңғыру ұғымының өзі мейлінше көнерген, жаһандық әлеммен қабыспайтын кейбір дағдылар мен әдеттерден арылу дегенді білдіреді» , -дейді Н.Ә.Назарбаев. Сондықтан рухани жаңғыру үдерісін дер кезінде қабылданған оң шешім деп танимыз. Осы рухани жаңғырудың жүзеге асырылуын біз және сіз болып, «Бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарып» бірлікте орындауымыз аса қажет. Бәсекеге қабілетті, әлемдік деңгейде танылған әрі дамыған рухани кемел ел болу – Елбасының асыл арманы. Ендеше, мемлекет басшысының жастарға соны серпін, тың бастама ұсынуы келешекке қамданудың әрекеті деп түсінеміз.

Ел Президенті аталмыш тұғырнамасында білім, ғылымға ерекше басымдық беріп отыр. «Терең білім – тәуелсіздігіміздің тірегі», – деген Н.Ә.Назарбаев «Мәңгілік ел» болуға қадам басқан тәуелсіз Қазақстанның ендігі жаһандану алдында ұлт ретінде жойылып кетпеуі үшін ұлттық кодын сақтаған, терең білімді, бәсекеге қабілетті, ұлттық құндылықтарын бойына сіңірген ақыл-ойы кемел тұлға болуына маңыз береді. Осы бағдарда ол бабалар ұлағатымен астасып жатқан зерделі ойы мен парасатты пайымын білдіреді: «Білімді, көзі ашық, көкірегі ояу болуға ұмтылу – біздің қанымызда бар қасиет. Тәуелсіздік жылдарында қыруар жұмыс жасалды. Біз он мыңдаған жасты әлемнің маңдайалды университеттерінде оқытып, дайындадық. Бұл жұмыс өткен ғасырдың тоқсаныншы жылдарының басында қолға алынған «Болашақ» бағдарламасынан басталды. Елімізде өте жоғары деңгейдегі бірқатар университеттер ашылды, зияткерлік мектептер жүйесі қалыптасты. Басқа да көптеген іс тындырылды. Дегенмен, білімнің салтанаты жалпыға ортақ болуға тиіс. Оның айқын да, бұлтартпас себептері бар». Осылайша мақалада айтылған әрбір ойдың астарында терең мазмұн мен

Қазіргі таңдағы әскери сала мен әскери оқу орындарындағы білім мен тәрбие жүйесі Елбасының парасатты пайымдарын негізге ала отырып, қарқынды түрде жүзеге асыруда.

Ал идеология мәселесіне келер болсақ, кестелі сөз, кесек ойлары көрініс тапқан ой-толғауында Президент елес идеологияларға ермей, заманға сай амал етуге үндейді: «Өкінішке қарай, тарихта тұтас ұлттардың ешқашан орындалмайтын елес идеологияларға шырмалып, ақыры су түбіне кеткені туралы мысалдар аз емес. Өткен ғасырдың басты үш идеологиясы – коммунизм, фашизм және либерализм біздің көз алдымызда күйреді. Бүгінде радикалды идеологиялар ғасыры келмеске кетті. Енді айқын, түсінікті және болашаққа жіті көз тіккен бағдарлар керек. Адамның да, тұтас ұлттың да нақты мақсатқа жетуін көздейтін осындай бағдарлар ғана дамудың көгіне темірқазық бола алады. Ең бастысы, олар елдің мүмкіндіктері мен шама-шарқын мұқият ескеруге тиіс». Мақалада көтерілген идеологиялар туралы кесек ой да ел басқару жүйесін жаңа өзгерістер биігіне бастары айқын. Дәл осындай тәуелсіз Қазақстанды өркениет көшінің алдыңғы легіне апаратын жаңа бастамалар қашанда көпшіліктің қолдауына мен ықыласына бөленеді.

Елбасы Н.Ә.Назарбаев «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында тарихтың өткеніне көз жүгіртіп, жаңа тарихи кезеңдерге жан-жақты баға бере отырып, рухани жаңғыру арқылы болашаққа деген өзінің парасатты пікірлері мен көзқарасын білдірді. «Екі дәуір түйіскен өліара шақта Қазақстанға түбегейлі жаңғыру және жаңа идеялар арқылы болашағын баянды ете түсудің теңдессіз тарихи мүмкіндігі беріліп отыр... Мен барша қазақстандықтар, әсіресе, жас ұрпақ жаңғыру жөніндегі осынау ұсыныстардың маңызын терең түсінеді деп сенемін. Жаңа жағдайда жаңғыруға деген ішкі ұмтылыс – біздің дамуымыздың ең басты қағидасы», - деп ел келешегіне үміт артады.

Ендеше, рухани жаңару арқылы әлем мойындар табысты ел болып, жарқын болашаққа деген сенім мен үмітті үндестіре отырып, баршамыз бірлік туы астында бақытқа бірге жетейік!